

25.9.2013

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki

LAUSUNTO AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ

Viite OKM003:00/2012
Asia: Lausuntopyyntö Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämisestä – luonnos 26.8.2013

Helsingin Diakoniaopisto kiittää Opetushallitusta saamastaan lausuntopyynnöstä koskien Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä ja esittää näkemyksensä:

Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämisellä on suuri vaikutus sekä ammatillisen koulutuksen että ammatillisen aikuiskoulutuksen tulevaisuuteen sekä siihen, että valmistuvien ammattilaisten osaaminen vastaa tulevaisuuden työelämän tarpeita.

Luonnosehdotuksista ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämiseen liittyen haluamme nostaa esiin seuraavat kysymykset, kommentit ja ehdotukset:

1. Tutkinnon muodostuminen

Osaamispisteiden muutokset ja painotukset ovat oikean suuntaisia. Tästä muutoksesta aiheutuvien vaikutusten ja kustannusten arviointi on tärkeää. Osaamispisteet käyttöön myös ammatilliseen aikuiskoulutukseen, sillä näin myös saadaan yhdenmukaisuutta tutkintoihin. Mikä tulee olemaan osaamispiste-käsitteen lyhenne? Osaamisen syventäminen mahdollistuu muutoksessa ammatillisia aineita painottamalla. Oppija- ja työelämälähtöisyys on huomioitu hyvin. Kyseinen muutos lisää opintojen suorittamisen joustavuutta. Vapaasti valittavat tutkinnon osat tukevat suoritettavan tutkinnon ammattitaitovaatimuksia ja osaamistavoitteita nykyistä paremmin.

2. Yhteiset tutkinnon osat

Pidämme hyvänä sitä, että kaikilla ammatillisen perustutkinnon suorittaneilla on tarvittavaa yhteistä osaamista ja yhtäläiset valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Hyvänä uudistuksena pidämme sitä, että työhyvinvoinnin näkökulmasta liikunta ja muut taito- ja taideaineet eivät ole enää vapaaehtoisia 18 - vuotta täyttäneille. Oppisopimuskoulutukseen liittyvät ei-pakollisuudet on huomioitu muutoksessa hyvin. Muutosehdotus mahdollistaa alueellisen koulutuspotentiaalin käyttämisen. Kehittämis ehdotus yhteisten tutkinnon osien integroinnista ammatillisiin tutkinnon osiin on erittäin hyvä.

25.9.2013

3. Valinnaisuus

Vapaasti valittaviin sisällytettävien tutkinnon osien määrittely tulee ehdotuksessa tarkemmin säädellyksi, ja se painottaa tiukempaa tulkintaa ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden tukemisesta. Jäävätkö ”koulutuksen yleisiä ja ammatillisia tavoitteita sekä persoonallista kasvua tukevat opinnot/osaaminen” pois vastaisuudessa vapaasti valittaviin sisällytettävistä opinnoista? Nykyisissä opetussuunnitelmien perusteissa laaja-alainen tulkinta on toiminut kannustimena ja itsetunnon tukemismahdollisuutena erityisesti niille opiskelijoille, joilla opiskelu on ollut haasteellista.

4. Pohdintaa

Tutkinnon perusteiden käsitteiden selkokieliisyys on tärkeää.

Mitä seuraa eri tutkintojen yhdistelystä: mitä voitetaan tai menetetään?

Miten säädellään ja määritetään vapaasti valittaviin opintoihin soveltuvia opintoja?

Tulkinnanvaraisuuden lisääntyminen saattaa aiheuttaa haastetta.

Miten alakohtaisesti tullaan säätelemään vapaasti valittavien opintojen toteuttamista?

Asetuksen taloudelliset vaikutukset suhteessa budjetointiaikatauluun.

Säädösten voimaantulo asteittain ei ole tarkoituksenmukaista, vaan mieluummin kerralla koko kokonaisuus voimaan. Onko aikataulutuksessa huomioitu koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta suunnitella tulevaa muutosta ja uusia käytänteitä riittävästi?

Osaamisen tunnistaminen ja henkilökohtaistaminen lisääntyy opintojen valinnaisuuden ja joustavuuden myötä. Tämä lisää ohjauksen tarvetta, yhteisesti sovittuja käytänteitä ja tiedottamista sekä sitä myötä kustannuksia.

Ehdotus koulutuksen järjestäjän mahdollisuudesta vapauttaa yksilö joistakin ammattitaitoa täydentävistä tutkinnon osista on kiinnostava ja pohdittavaksi jää-, mitä edm. edellyttäisi.

Helsingissä 25.9.2013

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
/Helsingin Diakoniaopisto

Olli Holmström
säätiön johtaja

Kristiina Lappi
rehtori